
Plenarhandling

B9-0162/2024

7.3.2024

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om den tid det tar för Europeiska kommissionen att behandla begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar (2023/2941(RSP))

Juan Fernando López Aguilar

för utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Europaparlamentets resolution om den tid det tar för Europeiska kommissionen att behandla begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar (2023/2941(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), särskilt artiklarna 1, 9, 10, 11 och 16,
- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 15 och 228,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 41 och 42,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar¹,
- med beaktande av Europaparlamentets förordning (EU, Euratom) 2021/1163 av den 24 juni 2021 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning (Europeiska ombudsmannens stadga) och om upphävande av beslut 94/262/EKSG, EG, Euratom²,
- med beaktande av Europeiska ombudsmannens beslut av den 18 september 2023 om Europeiska kommissionens behandlingstider för begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar (strategisk undersökning OI/2/2022/OAM),
- med beaktande av Europeiska ombudsmannens särskilda rapport av den 21 september 2023 om ombudsmannens strategiska undersökning rörande Europeiska kommissionens behandlingstider för begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar (OI/2/2022/OAM),
- med beaktande av rättspraxis från Europeiska unionens domstol och Europadomstolen,
- med beaktande av sin resolution av den 13 juli 2023 om allmänhetens tillgång till handlingar – årsrapport för åren 2019–2021³,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:

---

¹ EUT L 145, 31.5.2001, s. 43.

² EUT L 253, 16.7.2021, s. 1.

³ Antagna texter, P9_TA(2023)0295

- A. Allmänhetens tillgång till de handlingar som EU-institutionerna innehar är en grundläggande rättighet som skyddas av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och fördragen. Medborgarna måste kunna utöva denna rätt på ett proaktivt sätt, eftersom den gör det möjligt för dem att effektivt utöva sin rätt att granska arbetet och verksamheten vid EU:s institutioner, organ och byråer, särskilt lagstiftningsprocessen. EU:s institutioner, organ och byråer måste sträva efter högsta möjliga standarder för god förvaltning, ansvarsskyldighet, öppenhet, integritet och transparens i sin verksamhet och i beslutsprocessen. Dessa standarder är en förutsättning för medborgarnas förtroende för EU:s institutioner.
- B. Syftet med förordning (EG) nr 1049/2001 är att ge allmänheten största möjliga rätt till tillgång till institutionernas handlingar så att den effektivt kan utöva sin rätt att granska EU-institutionernas arbete och verksamhet. Metoder för granskning som kombinerar demokratisk tillsyn, kontroll och övervakning måste säkerställas. Kommissionen är rättsligt skyldig att lämna ut handlingar snabbt och i linje med de tydliga tidsfrister som fastställs i förordning (EG) nr 1049/2001.
- C. Enligt artikel 228 i EUF-fördraget och artikel 3 i Europeiska ombudsmannens stadga ska ombudsmannen företa undersökningar som hon finner vara berättigade, antingen på grundval av ett klagomål eller på eget initiativ, och i synnerhet med avseende på upprepade, systematiska eller särskilt allvarliga fall av administrativa missförhållanden. Enligt artikel 4.3 i stadgan ska ombudsmannen överlämna en rapport till Europaparlamentet om arten eller omfattningen av det fall av missförhållande som upptäckts så kräver.
- D. Många klagomål som mottagits av ombudsmannen visar att det har förekommit betydande förseningar innan kommissionen har fattat beslut om begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar och att kommissionen underlåtit att iaktta de tidsfrister som fastställts i relevant lagstiftning. Europeiska ombudsmannens särskilda rapport i sin strategiska undersökning rörande Europeiska kommissionens behandlingstider för begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar visar att hennes förslag inte har genomförts systematiskt i praktiken och att kommissionen har underlåtit att genomföra nödvändiga ändringar för att uppfylla detta krav. Den 28 november 2023 lade ombudsmannen fram sin särskilda rapport och bedömning av situationen för utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor.
- E. I sitt svar angav kommissionen att den behandlar begäranden om tillgång till handlingar utan några större problem. I kommissionens svar⁴ på Europeiska ombudsmannens begäran om information om kommissionens behandlingstider för begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar erkänner kommissionen vikten av att behandla begäranden i tid och hänvisade till de många utmaningar som det ökade antalet begäranden och deras komplexitet innebär. Den nya portalen för elektronisk tillgång till kommissionens handlingar är helt klart ett positivt steg när det gäller kommissionens interagerande med

---

⁴ Kommissionens svar av den 28 mars 2023 på begäran om information från Europeiska ombudsmannen om Europeiska kommissionens behandlingstider för begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar.

dem som begär tillgång till handlingar och att offentliggöra alla utlämnade handlingar.

Tillgång till kommissionens handlingar

1. Europaparlamentet påminner om att allmänhetens rätt att få tillgång till EU-institutionernas handlingar fastställs i fördragen och stadgan om de grundläggande rättigheterna och spelar en avgörande roll för att säkerställa att EU-institutionerna fungerar på ett transparent sätt, vilket ökar legitimiteten och allmänhetens förtroende för EU samt dess trovärdighet.
2. Europaparlamentet insisterar på att EU:s institutioner, däribland kommissionen, är skyldiga att genomföra artikel 15.3 i EUF-fördraget i enlighet med demokratiska principer, i synnerhet de principer som fastställs i artikel 10.3 i EU-fördraget och artikel 42 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Parlamentet betonar att transparens är grundläggande för att säkerställa EU-institutionernas ansvarsskyldighet och demokratisk granskning av dem.
3. Europaparlamentet erinrar om att en begäran om tillgång till en handling ska behandlas skyndsamt. Parlamentet upprepar sin oro över att många av de klagomål som mottagits av ombudsmannen handlar om förseningar när det gäller att få tillgång till begärda handlingar och att den försenade tillgången sker i fall av betydande allmänintresse. Parlamentet beklagar djupt resultaten i ombudsmannens särskilda rapport om systematiska och betydande förseningar i tillgången till kommissionens handlingar, särskilt det faktum att kommissionen i 85 % av de granskade fallen inte fattade något beslut inom de lagstadgade tidsfristerna och att förseningen i 60 % av fallen uppgick till mer än 60 arbetsdagar. Parlamentet beklagar att kommissionen inte följde förordning (EG) nr 1049/2001 genom sitt systematiska överskridande av de lagstadgade tidsfristerna för allmänhetens tillgång till handlingar och dess underlåtenhet att meddela beslutet till de begärande i tid, vilket framgår av ombudsmannens särskilda rapport. Parlamentet understryker att dessa förseningar, i linje med ombudsmannens bedömning, utgör administrativa missförhållanden från kommissionens sida.
4. Europaparlamentet understryker att Europeiska ombudsmannen spelar en viktig roll för att underlätta medborgarnas tillgång till handlingar, särskilt när en EU-institution, en EU-byrå eller ett EU-organ helt eller delvis har nekat denna tillgång. Parlamentet stöder helhjärtat ombudsmannens rekommendationer till kommissionen om att skyndsamt korrigera denna situation.
5. Europaparlamentet betonar behovet av att se till att medborgarna kan följa, förstå och delta i EU:s beslutsprocesser. Parlamentet betonar att kommissionen, som är den största EU-institutionen, bör föregå med gott exempel när det gäller tillgång till handlingar. Parlamentet understryker att förseningar i beviljandet av tillgång kan undergräva medborgarnas förmåga att delta i den demokratiska processen, eftersom de handlingar och den information som efterfrågas ofta är tidskänsliga och kan förlora relevans för den begärande om förseningar uppstår. Parlamentet betonar att förseningar också kan få en avskräckande effekt, så att enskilda personer väljer att inte utöva sin grundläggande rätt till tillgång till handlingar på grundval av antagandet att det kommer att ta för lång tid. Parlamentet understryker att den ökande volymen och komplexiteten i begäranden om tillgång till handlingar inte kan motivera de systematiska förseningarna från

kommissionens sida.

6. Europaparlamentet är övertygat om att proaktivt offentliggörande av handlingar i registret är den bästa lösningen för att minska antalet begäranden om tillgång till handlingar och för att undvika förseningar. Parlamentet betonar att en mer proaktiv strategi skulle bidra till att säkerställa verklig insyn och förhindra onödiga rättstvister som skulle kunna medföra onödiga kostnader och bördor för både medborgarna och institutionerna.

Rekommendationer

7. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att korrigera sina systematiska och betydande förseningar i behandlingen av begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra rekommendationen och alla förslag i ombudsmannens särskilda rapport, särskilt när det gäller behovet av mer proaktiv transparens, mer öronmärkta personalresurser för att hantera bekräftande ansökningar och en öppnare och mer konstruktiv inställning till de begärande.
9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att reformera sin förvaltning av allmänhetens tillgång till handlingar för att åtgärda det stora problemet med förseningar och underlåtenhet att iaktta de tidsfrister som fastställs i relevant lagstiftning.
10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vara proaktiv när det gäller att offentliggöra dokument och statistik om hur den hanterar begäranden om tillgång till handlingar, inbegripet information om efterlevnaden av de tidsfrister som fastställs i EU-lagstiftningen, eftersom sådan information är avgörande för att stärka EU:s demokratiska processer.
11. Europaparlamentet betonar att om kommissionen inte åtgärdar de systematiska och betydande förseningarna i behandlingen av begäranden om allmänhetens tillgång till handlingar när det nya kommissionskollegiet inrättas, kommer parlamentet att överväga att använda alla tillgängliga parlamentariska instrument för att ta upp frågan.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att informera parlamentet om hur den planerar att iaktta de tidsfrister som fastställs i relevant EU-lagstiftning.

◦

◦ ◦
13. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till kommissionen.